

Els dies de la setmana i els mesos de l'any abreujats

per Ramon Sangles

Recomanacions bàsiques

Quan escrivim amb lletres els dies de la setmana o els mesos de l'any, hem de saber que porten sempre la inicial amb minúscula, llevat que iniciïn una frase. Hem de vigilar també que *desembre* s'escriu amb *s* i no amb *c*.

Els dies

Sempre que vulguem abreujar els dies de la setmana, cosa que sovint hem de fer quan confeccionem taules, calendaris o estadístiques (a dins d'un text no s'han d'abreujar mai), sapiguem que hem d'agafar la primera lletra del nom del dia (que és sempre la *d*), en minúscula!, seguida de la consonant distintiva del dia. Vegem-ho: *dilluns* = *ll*, dígraf que reduïrem a *l*; *dimarts* = *t*; *dimecres* = *c*; *dijous* = *j*; *divendres* = *v*; *dissabte* = *s*, i *diumenge* = *g*. En principi, aquestes lletres distintives haurien d'anar seguides de punt, ja que les abreviatures n'han de dur sempre, però hi ha una forta tendència a no posar-n'hi, amb la qual cosa aquestes grafies passen al camp dels símbols (que mai no van seguits de punt). Les abreviatures recomanades, doncs, són aquestes:

dl dt dc dj dv ds dg

Els mesos

Els mesos de l'any poques vegades és necessari abreujar-los; però, si alguna vegada ho hem de fer, sapiguem que *març*, *maig* i *juny* (perquè sols consten de quatre lletres) no s'abreugen. L'abreviació dels altres acaba sempre amb consonant seguida de punt (si la síl·laba on fem l'abreujament té dues consonants inicials seguides, hem d'escriure-les totes dues). Procedim, doncs, així:

gen. febr. març abr. maig juny jul. ag. set. oct. nov. des.

Però, si a l'hora d'escriure disposéssim de molt poc espai, podríem reduir l'abreviació a dos sons i prou o fer-la passar a la categoria de símbol (aleshores, amb la inicial majúscula, ja que els mots procedeixen de dignitats o déus del món romà). Vegeu a continuació com serien escrits:

Abreviació reduïda	gn fb mç ab mg jn jl ag st oc nv ds
Categoria de símbol	G F Mç Ab Mg Jy Jl Ag S O N D

Altres recomanacions

Sapiguem també que, a més d'escriure en minúscula els dies i els mesos, hi hem d'escriure les estacions (*hivern*, *tardor*...) Quant als períodes històrics, avui hi ha tendència a escriure'ls en minúscula (*l'edat de pedra*, *el quaternari*, *l'era cristiana*, *el paleolític inferior*, *l'edat del bronze*, *la baixa edat mitjana*...), amb algunes excepcions: *el Renaixement* (*europèu*), *la Renaixença* (*catalana*), *la Il·lustració*.

NOTA:

- Solem fer servir el verb *abreujar* quan ens referim a l'escurçament de mots.
- Parlem d'*abreviació* quan representem un mot (o una colla de mots) de forma escurçada.

Les abreviacions poden ser de tres classes:

- **Abreviatures:** Paraules escurçades, tallades després del començament, o a les quals s'han tret síl·labes d'entremig. S'escriuen amb minúscula i punt final.
- **Sigles:** Lletres inicials de noms de persona, empreses, entitats, documents... S'escriuen amb majúscula, sense punts i sense espais entre elles.
- **Símbols:** Lletres o signes que representen una cosa o una acció, admesos per organismes oficials. La lletra inicial va en minúscula (en majúscula si prové d'un nom propi), no duen punt final i no marquen el plural.

Bibliografia consultada

- MESTRES, Josep M., i GUILLÉN, Josefina, *Diccionari d'abreviacions*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona 1992.
- PUJOL, Josep M., i SOLÀ, Joan, *Ortotipografia*, Columna, Barcelona 1995.
- MESTRES, Josep M. [et al.], *Manual d'estil*, Eumo editorial, Vic 1995.
- UNIVERSITAT DE BARCELONA, Servei de Llengua Catalana, *Proposta d'abreviatures, sigles i símbols*, Barcelona 1989.
- UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA, Gabinet de Llengua Catalana, *Les Majúscules i les minúscules*, Barcelona 1995.
- GENERALITAT DE CATALUNYA, Departament de Cultura, *Abreviacions*, Barcelona 1997.
- GENERALITAT DE CATALUNYA, Departament de Cultura, *Majúscules i minúscules*, Barcelona 1992, 2a. ed.
- SERVITJE, Albert, *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*, Barcelona 1996.
- SOLÀ, Joan, *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*, Barcelona 1995.
- RIERA, Carles, *El català científic*, Editorial Claret, Barcelona 1992.
- BADIA, Joan [et al.], *Llibre de la llengua catalana*, Castellnou, Barcelona 1997.
- RUAIX, Josep, *El català progressiu / 2*, Moià 1997.